

సాంకేతిక నవ కల్పనలు - అభివృద్ధి, శ్రామికులు - బలపడుతున్న ఆర్థిక సంక్షోభం

ప్రొ. తోట జ్యోతిరాణి

అపారమైన సంపద సృజనకు శ్రమశక్తి మూలమని మనకు తెలుసు. అదే సందర్భంలో అనూహ్యమైన, కనీవినీ ఎరుగని రీతిలో గొప్ప విలాసవంతమైన వినియోగ శైలి వాస్తవం కావటానికి, నిరంతరాయంగా కొనసాగుతున్న అద్భుతమైన సాంకేతిక నవకల్పనలే (Technological Innovations) కారణం అన్న వాదన బలపడింది. అంతరిక్ష యాత్ర (Space Tourism), అధునాతనమైన సూపర్ యాట్స్‌లో సముద్రం మధ్యలో రోజులతరబడి సంపన్నవర్గం ఎంజాయ్ చేయటం, వాటిని చూస్తున్న సామాన్యజనం ఆశ్చర్యంతో నివ్వెర పోవాల్సిందే. ఇవి అరుదైన వినియోగ అనుభవాలని పెద్దఎత్తున ప్రచారమైంది. అయితే మెజారిటీ ప్రజల జీవన విధ్వంసంతో ఈ వింత వినియోగాల వాస్తవీకరణ బలంగా ముడిపడి వుందన్న నిజం కోవిడ్-19 విపత్తుతో స్పష్టంగా రుజువైంది. అసలు 'టెక్నాలజీ' అన్నది దానంతటదే అమూల్యమైనదేమీ కాదు. పరిశోధనలు ఏ దిశగా సాగాలో, ఎటువంటి సాంకేతిక పద్ధతులు ఆవిష్కరించబడాలో ఎవరు నిర్ణయిస్తారు? నిర్ణయించేది ఫైనాన్స్ క్యాపిటల్ అధిపత్యంలో నడుస్తున్న గుత్త పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థనే కదా! స్వాధీనం చేసుకునే మిగులు ఉత్పత్తిని అధికం చేయటమే ఈ నవకల్పనల లక్ష్యం. నిరపేక్ష మిగులు ఉత్పత్తికి శ్రామికులకు పని గంటల పరిమితి ఉంటుంది. టెక్నాలజీ అభివృద్ధి వల్ల శ్రామికుల ఉత్పాదక శక్తి పెరుగుతుంది. కనీస గంటలు స్థిరంగా వున్నా ఉత్పత్తి పరిమాణం పెరుగుతుంది. ఫలితంగా సాపేక్ష మిగులు ఉత్పత్తి పెరుగుతుంది. టెక్నాలజీలో నవకల్పనల వల్ల ఉత్పత్తిలో శ్రమ వాటా తగ్గుతూ ఉంటుంది.

ప్రస్తుతం ఉనికిలో వున్న నాలుగవ పారిశ్రామిక విప్లవ దశలో కంప్యూటర్లు, రోబోలు, ఆటోమేషన్ సర్వసాధారణం అయ్యాయి. కృత్రిమ మేధ (Artificial Intelligence), డ్రైవర్లు లేని కార్లు, డ్రోన్లతో వస్తువులను డెలివరీ చేయటం మొదలైన ప్రక్రియలతో ఉత్పత్తిలో శ్రమ అభావం అయినట్లు కనిపిస్తుంది. ఉత్పత్తి క్రమాన్ని మూలధనమే మొత్తంగా ఆక్రమించుకున్నట్లు కనిపిస్తుంది. ఉత్పత్తి క్రమం నుండి శ్రమను మూలధనం తరిమివేస్తున్నది. మూలధనం అంటే ప్రస్తుత పెట్టుబడిగా కనిపిస్తున్న గతంలోని శ్రమే. ఇది ప్రధానమైన అంశం అవుతున్నది. సజీవంగా వున్న ప్రస్తుత శ్రమ అప్రధాన మవుతున్నది. ఈ ప్రక్రియ వల్ల శ్రామికులను అణచివుంచడం గుత్త పెట్టుబడులకు సులభమవుతుంది. హక్కుల గురించి, వేతనాల గురించి, పని పరిస్థితుల మెరుగుదల గురించి మాట్లాడే

పరిస్థితి శ్రామికులకు ఒక వుండదు. దీనిని బలంగా కొనసాగించటానికి ప్రభుత్వాలు నయాఉదారవాద విధానాలతో, వ్యూహాలతో సిద్ధంగా వున్నాయి.

ప్రతి దేశమూ ప్రజలందరికీ ఫలవంతమైన ఉద్యోగాలను ఎంపిక చేసుకునే స్వేచ్ఛను, సంపూర్ణ ఉద్యోగితను కల్పించే దిశగా సీరియస్‌గా కృషి చేయాలని అంతర్జాతీయ శ్రామిక సంస్థ (ILO) రూపొందించిన 'ఎంప్లాయిమెంట్ పాలసీ కన్వెన్షన్-1964' బలంగా చెప్పింది. ఈ సంస్థ 'గ్లోబల్ కమిషన్ ఆఫ్ ఫ్యూచర్ ఆఫ్ వర్క్' అందరికీ గౌరవప్రదమైన, సుస్థిరమైన ఉపాధి అవకాశాలను కల్పించాలని చెబుతుంది. 2025లో సాధించవలసిన సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలు కూడా ఇవే. నిజానికి సాంకేతిక నవకల్పనల వల్ల అందరికీ గౌరవప్రదమైన ఉపాధి లభించాలి, పేదరిక నిర్మూలన జరగాలి, సమ్మిళిత వృద్ధికి వునాదులు పడాలి. కానీ అందుకు విరుద్ధంగా నిరుద్యోగిత, పేదరికం పెరుగుతున్నాయి. అనియతీకరణ, కాంట్రాక్టు ఉద్యోగాలు ముమ్మరమైనాయి. దుర్భరమైన పని పరిస్థితులు బలపడ్డాయి. ఆదాయ, సంపద పంపిణీలలో అసమానతలు శిఖర స్థాయికి చేరుకున్నాయి.

టెక్నాలజీ అభివృద్ధి వల్ల నిరుద్యోగిత ఏర్పడే ప్రమాదాన్ని (Technological Unemployment), 1930లలోనే జె.ఎం.కీన్స్ గుర్తించాడు. కానీ మెరుగైన టెక్నాలజీతో ప్రజల జీవన ప్రమాణాలు పెరుగుతాయని, ఇటువంటి నిరుద్యోగిత తాత్కాలికంగానే వుంటుందన్న అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేశాడు. టెక్నాలజీ ప్రగతిని లాభాలను పెంచుకొనే ప్రక్రియగా గుర్తించలేదు. పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ అభివృద్ధి క్రమంలో ఈ ప్రక్రియ బలపడుతుందని, ఫలితంగా నిరుద్యోగ సమస్య తీవ్రం అవుతూ శాశ్వతంగా వుంటుందని గుర్తించటంలో విఫలమైనాడు. గౌరవప్రదమైన ఉపాధులను కల్పించటంలో ఈ అభివృద్ధి క్రమం వైఫల్యం చెందిందని 1969లోనే పియర్‌సన్ ఆందోళన వ్యక్తం చేశాడు. నిరుద్యోగిత, పేదరికంతోపాటు అసమానతలు తీవ్రమవుతాయని, అభివృద్ధి రేటు కంటే మూలధనానికి లభించే ప్రతిఫలం రేటు అధికంగా వుండటమే ఇందుకు కారణమని 2014లో పికెట్టి, 2017లో జోసెఫ్ స్టిగ్లిజ్ స్పష్టంగా చెప్పారు. ఆటోమేషన్ వల్ల ప్రజల సంపాదించే శక్తి అదృశ్యమవుతున్నదని స్టీఫెన్ హాకింగ్స్ విచారం వ్యక్తం చేశాడు.

పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ అభివృద్ధి క్రమంలో ఒకవైపు అపారమైన సంపద సృష్టించబడుతుంది. మరొకవైపు నిరుద్యోగ రిజర్వు ఆర్మీ శిఖర స్థాయికి చేరుకుంటుందని, ఇదే తీవ్రమైన ఆర్థిక సంక్షోభ స్థితి అని, ఈ స్థితిలో ఉత్పత్తిశక్తుల ఎదుగుదలకు, ఉత్పత్తి సంబంధాలు అనుకూలంగా వుండకపోవడంతో ఉత్పత్తి విధానంలో అస్థిరత తీవ్రమవుతుంది. శ్రామికవర్గ విప్లవ పోరాటాలతో దోపిడీ వ్యవస్థ అంతం అవుతుందని ఒకటిన్నర శతాబ్దాల క్రితమే 'డాన్ క్యాపిటల్'లో కార్ల్ మార్క్స్ స్పష్టంగా అంచనా వేశాడు.

గ్లోబల్ నిరుద్యోగిత - ఆటోమేషన్

1991 నుండి 2019 మధ్యకాలంలో గ్లోబల్ నిరుద్యోగిత 69.73 శాతం పెరిగింది. 1991లో నిరుద్యోగుల సంఖ్య 68.08 మిలియన్లు వుండగా, 2019 నాటికి 111.08 మిలియన్లకు పెరిగింది. ఇందులో మహిళల నిరుద్యోగిత తీవ్రంగా వున్నది. 1991లో మహిళా నిరుద్యోగులు 43.97 మిలియన్లు. ఈ సంఖ్య 2019 నాటికి 74.63 మిలియన్లకు పెరిగింది. ఇందులో స్వయం ఉపాధి శ్రామికులు, సహాయకులుగా ఉన్న కుటుంబ శ్రామికులు బహుళకోణ దుర్భర స్థితికి బలవుతున్నారు. UNDP-2020 అంచనాల ప్రకారం 2018లో 107 వర్ధమాన దేశాలలో ఇటువంటి దుర్భర స్థితిలో బతుకుతున్నవాళ్ళు 1292 మిలియన్లు. ఇందులో సబ్ - సహారా ఆఫ్రికా వాటా 55 శాతం. కాగా, దక్షిణ ఆసియా వాటా 29.2 శాతం. యువత నిరుద్యోగం 10 నుండి 25 శాతంవున్న దేశాలు 1991లో 68 వుండగా, ఆ దేశాల సంఖ్య 85కు పెరిగింది.

The Mckinsey Global Institute, 2017 అంచనాల ప్రకారం ప్రపంచంలో ఆటోమేషన్ వల్ల 50 శాతం ఉద్యోగా వకాశాలు తగ్గాయి. మధ్య, క్రింది స్థాయి వైపుణ్యాలలో ఆటోమేషన్ ప్రవేశించడం వల్ల శ్రమ మార్కెట్లో పోలరైజేషన్, వేతనాలలో అసమానతలు తీవ్రమైనాయి. ప్రపంచ ఆర్థిక వేదిక, ఫ్యూచర్ ఆఫ్ జాబ్స్ 2018 అంచనాల ప్రకారం 2022 నాటికి సంస్థ నిర్మాణం, సమాచారం, డేటా ప్రాసెసింగ్, ట్రాన్స్మిషన్ రంగాలలో ప్రస్తుతం వున్న యాంత్రికరణ 42 శాతం నుండి 62 శాతానికి పెరుగుతుంది. ఈ నివేదిక ప్రకారమే ఎక్కువమంది పనిచేసే కమ్యూనికేటింగ్ పరస్పర చర్యలో 30 శాతం, సమన్వయపరచటం, అభివృద్ధిచేయటం, నిర్వహించటంలో 29 శాతం, రీజనింగ్, నిర్ణయాలు తీసుకొనే టాస్క్లలో 27 శాతం పనులలో ఆటోమేషన్ జరుగుతున్నది. వ్యవసాయ రంగం, అనియత రంగం ప్రధానంగా వున్న దక్షిణ ఆసియా, సబ్ - సహారా ఆఫ్రికాలో సాంకేతిక ప్రగతి వల్ల 70 శాతం ఉద్యోగాలు కోల్పోవడం సంభవిస్తుందని మరొక అధ్యయనం స్పష్టం చేసింది. ప్రపంచ ఆర్థిక వేదిక, 2016లో భారీఎత్తున నిర్వహించిన సర్వే ప్రకారం ఆటోమేషన్, సాంకేతిక ప్రగతి వల్ల శ్రమ మార్కెట్ మార్పులలో విఘాతం కలుగుతుందని,

అందువల్ల 5.1 మిలియన్లకు పైగా ఉద్యోగాలను కోల్పోవలసి వస్తుందని, సమీప భవిష్యత్తులో 7.1 మిలియన్ల ఉద్యోగాలు అదృశ్యం అవుతాయని అంచనా.

భారతదేశంలో నిరుద్యోగిత - ఆటోమేషన్

ఆటోమేషన్, సాంకేతిక ప్రగతి వల్ల మన దేశంలో అన్ని రంగాలలో శ్రమ సాంద్రత తగ్గిపోతున్నది. 2011-12 నాటికి ఉద్యోగ వ్యాకోచత్వం సున్నాకు పడిపోయింది. ఆ తరువాత ఉద్యోగ కల్పన కంటే ఉద్యోగాలు కోల్పోవటం అధికం కావటం తీవ్రమైంది. అంటే ఉద్యోగ వ్యాకోచత్వం ఋణాత్మకం అయిందన్నమాట. వృద్ధిలో దూసుకుపోతున్నట్లున్న రంగాలలో కూడా ఉద్యోగకల్పన శూన్యమే. ఉద్యోగాలు కోల్పోతున్న రంగాలలో ప్రధానంగా వ్యవసాయం, వ్యవసాయ అనుబంధ కార్యకలాపాలు, మైనింగ్, క్వారీయింగ్ కార్యకలాపాలు, తయారీ రంగం వున్నాయి. కోల్పోయిన ఉద్యోగాలలో 95 శాతం ఈ రంగాలలోనే. వ్యవస్థీకృత తయారీ రంగంలో ప్రధానంగా ఆటోమొబైల్, స్టీలు పరిశ్రమలలో సాంకేతిక ప్రగతి వల్ల ఉద్యోగాలు పోవటం అధికం అయింది. మెకిన్సే రిపోర్ట్, 2017 ప్రకారం భారతదేశంలో ప్రస్తుతం ఉనికిలో ఉన్న టెక్నాలజీతో 52 శాతం ఉద్యోగాలు ఆటోమేట్ అవుతాయి. 2013లో ఫ్రే, 2017లో ఆస్ బోర్న్ అధ్యయనాల ప్రకారం మన తయారీ రంగంలో 69 శాతం ఉద్యోగాలను ఆటోమేషన్ చేసే ప్రమాదం వున్నది. యువతలో నిరుద్యోగిత పెరుగుతున్నది. 2012లో 8.98 శాతం వుండగా, 2018 నాటికి 22.53 శాతానికి పెరిగింది. వేతనాలు తక్కువగా ఉండటం వల్ల బ్రతుకు భారమై, వలసలు తీవ్రమైనాయి. ఐఎల్ఓ అంచనాల ప్రకారం మన స్థూల దేశీయోత్పత్తిలో శ్రమ వాటా 2004లో 60.7 శాతం నుండి 2017లో 49 శాతానికి పడిపోయింది. అత్యధిక శ్రమ సాంద్రత గల మన రెడీమేడ్ వస్త్రాల తయారీ రంగంలో రోబోల వాడకంతో 80 శాతం ఉద్యోగులను తరిమి వేస్తారు. దక్షిణ ఆసియా దేశాలలో స్థూల దేశీయోత్పత్తిలో పారిశ్రామిక ఉద్యోగిత వాటా కనిష్టంగా వున్నది భారతదేశంలోనే. ఈ అంశాన్ని 1970 లోనే కామ్రేడ్ తరిమెల నాగిరెడ్డి 'తాకట్టులో భారతదేశం'లో గణాంకాలతో నిరూపించారు. టెక్నాలజీలో వచ్చిన నవకల్పనలు మనదేశంలో పని పరిస్థితులను మెరుగుపరచలేదు, జీవన ప్రమాణాలు పెరగలేదు, గౌరవప్రదమైన ఉపాధుల గురించే మాట్లాడడానికి వీలులేదు. పైగా నిరుద్యోగిత, అల్పద్యోగిత పెరిగింది. పారిశ్రామికీకరణ జరగకుండానే పారిశ్రామిక ఉపసంహరణ జరుగుతున్నది. జాతీయ గ్లోబల్ విలువ గొలుసులో తయారీ రంగం వాటా 2011-12లో 17.40 శాతం వున్నది. 2019-20లో 17.1 శాతానికి తగ్గింది. 2020-21లో ఈ వాటా 16.9 శాతానికి తగ్గింది. ఈ అంశం కూడా పారిశ్రామిక ఉపసంహరణనే సూచిస్తుంది. పైగా తయారీ రంగం వల్ల ఉద్యోగ కల్పన జరగాలి. కానీ ఈ రంగం, ఉద్యోగాలను వినాశనం చేసే స్థాయికి దిగజారింది. 2010-

11 నుండి 2017-18 మధ్యకాలంలో నికరంగా కోల్పోయిన ఉద్యోగాలు 14,70,000. ఉపాధి అవకాశాలు మెండుగా వున్న రెడీమేడ్ దుస్తులు, తోలు, పాదరక్షలు, వజ్రాలు, అభరణాల తయారీ రంగంలో స్థూలంగా కోల్పోయిన ఉద్యోగాలు 17,30,000. భారతదేశంలో ఉద్యోగాలు సప్లైపోయే వృద్ధి స్థిరపడింది.

ఆసియా అభివృద్ధి బ్యాంకు, “Asia’s Journey to Prosperity: Policy, Market, Technology over 50 years” నివేదికలో గున్నార్ మిర్దాల్ ‘ఏషియన్ ద్రామా’లో చెప్పిన దానికి విభిన్నంగా, ఆసియా ఖండంలో గ్లోబలైజేషన్ వల్ల సంపద పెరిగిందని చెప్పింది. కానీ 2019లో దీపక్ నాయర్ మొదలగు వారి అధ్యయనం, “Asian Transformation: On Inquiry into the Development of Nations” విమర్శనాత్మకంగా పరిశీలించి, భారతదేశంలో పారిశ్రామికీకరణ జరగనే లేదు. సరికదా పారిశ్రామిక ఉపసంహరణ జరిగిందని తేల్చిచెప్పింది. తయారీ రంగంలోని వస్త్రాత్పత్తిలో దిగుమతుల మీద ఆధారపడటం విశృంఖలంగా పెరిగిందని, అత్యధిక శ్రమసాంద్రత కలిగిన వస్తువులతో పాటు టెలికాం, పవర్ పరికరాలు, ఔషధ తయారీలోని కీలకమైన దినుసుల విషయంలో కూడా దిగుమతుల మీదనే ఆధారపడటం స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. ఎగుమతులు కూడా టెక్నాలజీ - సాంద్రత గల వస్తువులు ప్రధానంగా ఉండటం వల్ల దక్షిణ ఆసియా దేశాలు, ప్రత్యేకించి భారతదేశం గ్లోబలైజేషన్ వల్ల నష్టపోయిందని ఈ అధ్యయనం వెల్లడి చేసింది.

గ్లోబల్ ఉత్పత్తి గొలుసు 4వ పారిశ్రామిక విప్లవ దశకు చేరుకున్నది. వర్ధమాన దేశాలలో, అందులో భాగంగా భారత దేశంలో మితిమీరిన టెక్నాలజీ వినియోగం వల్ల ఉద్యోగకల్పన అడుగంటింది. ఇక గౌరవప్రదమైన ఉద్యోగాలన్నది ఎజెండాలోనే లేకుండా పోయింది. వేతనాలను తక్కువ స్థాయిలో వుంచడానికి, శ్రామికులను గుప్పిట్లో పెట్టుకోవటానికి, అధిక జనాభా లేదా అధిక వేతనాలున్న దేశాలలో ఆటోమేషన్ ను కేంద్రీకరించాలన్నదే గుత్త పెట్టుబడుల వ్యూహం. అందుకే ఆటోమేషన్ కు భారతదేశం ప్రాధాన్యత గల దేశం అవుతుంది. మన పారిశ్రామిక రంగంలో కంప్యూటర్లు, ఎలక్ట్రానిక్ ఉత్పత్తులు, ఎలక్ట్రానిక్ పరికరాలు, విడిభాగాలు, రవాణా పరికరాలు, యంత్రాలు మొదలైన పరిశ్రమలలో ఆటోమేషన్ శీఘ్రంగా పెరుగుతూ వున్నది.

2000 సంవత్సరం నుండి మనదేశంలో రోబోలను ఉపయోగించడం పెరుగుతూ వున్నది. ఆటోమోటివ్, మెటల్, ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్స్, రసాయనాలు, రబ్బరు, ప్లాస్టిక్ పరిశ్రమలలో రోబోల వినియోగం అధికం అయింది. అంతర్జాతీయ ధోరణులకు అనుగుణంగానే మన దేశంలో పరిణామాలు జరుగుతున్నాయి. బహుళజాతి సంస్థల గుప్పిట్లో వున్న మన ఆటోమొబైల్ పరిశ్రమలో ఆటోమేషన్ అత్యధిక

స్థాయిలో వున్నది. చిన్న, మధ్యతరహా పరిశ్రమల ఉత్పత్తి అవసరాల కోసం టాటా మోటార్స్ అనుబంధ సంస్థ అయిన TAL మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ సొల్యూషన్స్ ద్వారా TAL Brabo రోబో రూపొందింది. దీనితో అధిక శ్రమసాంద్రత గల చిన్న పరిశ్రమల రంగంలో ఆటోమేషన్ వేగం వుంజుకుంటుంది. అంతే కాకుండా చౌక ధరకే చైనా రోబోలను సప్లై చేయటం మొదలైంది. ఆటోమేషన్ మరింత తీవ్రం కాగల ప్రమాదం వున్నది.

గుత్త పెట్టుబడులు - టెక్నాలజీ - శ్రామికుల విభజన

దోపిడీని నిరంతరం అధికం చేసుకోవటానికి గుత్త పెట్టుబడులకు టెక్నాలజీ ఒక శక్తివంతమైన సాధనం. ఇక ఆ దోపిడీ నిరాటంకంగా, ఎటువంటి వ్యతిరేకత లేకుండా సాఫీగా కొనసాగాలంటే శ్రామిక వర్గాన్ని విభజన, పునర్విభజనతో ముక్కలు ముక్కలు చేయాలి. శ్రామికుల మధ్య సాధారణ ప్రయోజనం వుండకూడదు. నిర్వహణ, ఫైనాన్స్ రంగాలలో అత్యున్నత స్థాయిలో ఉన్న ఉద్యోగులు, మేనేజర్లు, ఆఫీసర్ల ప్రయోజనాలు దోపిడీ వ్యవస్థ ప్రయోజనాలతో ముడిపడి వుంటాయని భావించే పరిస్థితులను కల్పించాలి.

ఇన్ఫర్మేషన్, కమ్యూనికేషన్ టెక్నాలజీలో (ICT) వచ్చిన విప్లవాత్మక సాంకేతిక ప్రగతి వల్ల ఒకవైపు గ్లోబల్ మార్కెట్ కోసం పెద్దఎత్తున ఉత్పత్తి సాధ్యమైంది. మరొకవైపు గుత్త పెట్టుబడుల లాభం కోసం బహుళజాతి సంస్థలు సమర్థవంతమైన వ్యూహంతో ఉత్పత్తి ప్రక్రియను అడ్డంగా, నిలుపుగా, సంక్లిష్టంగా అనుసంధానం చేస్తాయి. చౌక శ్రమ, వనరుల లభ్యత దృష్ట్యా ఉత్పత్తి వ్యయాన్ని తగ్గించుకోవడానికి వివిధ దేశాలకు విస్తరిస్తాయి. ఉత్పాదకాలను సమీకరిస్తాయి. అధిక వేతనాలు వున్న అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో ఏ ఏ ప్రక్రియలు వుండాలో, చౌక శ్రమ లభించే వెనుకబడిన/ వర్ధమాన దేశాలలో ఏ ఏ ప్రక్రియలు వుండాలో నిర్ణయిస్తాయి, స్థాపిస్తాయి. ఉదాహరణకు, ఆటోమొబైల్ పరిశ్రమలో కీలకమైన ఆటో ఉత్పత్తి, పరిశోధన, అభివృద్ధి, డిజైన్ నకు సంబంధించిన హబ్ ల కేంద్రీకరణ ఉత్తర అమెరికా, ఐరోపా, తూర్పు ఆసియా దేశాలలో వున్నది. ఇక విడిభాగాల తయారీ, చౌకశ్రమ లభించే వెనుకబడిన దేశాలలో వుంటుంది. గ్లోబలైజేషన్ వల్ల ఈ దేశాలకు కొత్త ఉద్యోగ అవకాశాలు వచ్చినట్లు కనిపిస్తుంది. కానీ అవి శాశ్వతంగా తక్కువ గ్రేడ్ పనులకే పరిమితమవుతాయి.

ప్రపంచ శ్రామిక వర్గాన్ని నియంత్రిస్తూ, లాభాలను పెంచుకొని, ఆధిపత్యాన్ని బలపరుచుకోవాలన్న లక్ష్యంతో గుత్త పెట్టుబడులు అనుసరిస్తున్న ఈ వ్యూహం వల్ల అమెరికా, బ్రిటన్ లలో 1982లోనే 1.2 మిలియన్ల ఉద్యోగాలను కోల్పోవటం జరిగింది. సామ్రాజ్యవాద దేశాలలో కార్మిక వర్గాన్ని నియంత్రించటానికి గుత్త పెట్టుబడులు అనుసరించే మరొక వ్యూహం ఏమిటంటే, తమకు అవసరమైన నైపుణ్యాలు తమ దేశాలలో చాలినంతగా లభించడంలేదని వివిధ ప్రసార

మాధ్యమాల ద్వారా ప్రచారం చేసి వర్ధమాన దేశాల యువతను ఆకర్షించటం. ఇక వర్ధమాన దేశాలలో విదేశీ సంస్థల నేతృత్వంలో ఈ నైపుణ్యాలలో శిక్షణనిచ్చే కోచింగ్ సెంటర్లు పుట్టగొడుగుల్లా ఏర్పడతాయి. లక్షల రూపాయల ఫీజులు కట్టి మన యువత ఇబ్బడి ముబ్బడిగా ఈ సెంటర్లలో చేరుతారు. వీసాలు సంపాదించి, విదేశాలకు పోవటానికి వెంపర్లాడటం. ఇది నిరంతరం కొనసాగుతూనే వుంటుంది.

టెక్నాలజీ వేగంగా మారుతూనే వుంటుంది. నిరంతరం కొత్త నైపుణ్యాలు నేర్చుకోవాల్సిందే. పాత నైపుణ్యం శీఘ్రంగా పనికి రానిదవుతుంది. దశాబ్దాలుగా కొనసాగుతున్న మన ఉన్నత విద్యా వ్యవస్థ ఇక కాలం చెల్లినదవుతుంది. అందుకే నూతన జాతీయ విద్యావిధానం, విదేశీ పెట్టుబడులతో, నిర్వహణ, ఫైనాన్స్, కృత్రిమ మేధ మొదలైన అంశాలకు సంబంధించి గ్లోబల్ ప్రమాణాలతో అతిపెద్ద విద్యా సంస్థలు కావాలంటుంది. ఆడంబరంగా, ఉన్నత ప్రమాణాలతో, అత్యధిక ఫీజులు వసూలు చేస్తూ, ఎటువంటి ప్రభుత్వ నియంత్రణ లేకుండా స్వేచ్ఛగా ఇవి నడవాలంటుంది. అట్టుడుగు వర్గం మాట పక్కకుపెట్టినా, మధ్యతరగతి వర్గానికి కూడా ఈ విద్య అందుబాటులోకి రాదు. ఉన్నతస్థాయి ఉద్యోగాలలో ఇక సంపన్న వర్గమే ఉంటుంది.

భారతదేశంలో అనియత రంగమే మెజారిటీ ప్రజలకు జీవనోపాధిని కల్పిస్తున్నది. దుర్భరమైన పని పరిస్థితులు కొనసాగుతూనే ఉన్నాయి. టెక్నాలజీలో త్వరత్వరగా వస్తున్న మార్పులకు అనుగుణంగా, కోచింగ్ సెంటర్లలో నైపుణ్యాలు నేర్చుకుంటూ, ఉద్యోగం కోసం పరుగెత్తడం, అడ్వాన్స్డ్ నైపుణ్యాలతో గొప్ప ఉద్యోగాలు వస్తాయని ఆశించటం, ఈ పోటీ క్రమం నిరంతరం కొనసాగటం వల్ల శ్రామికులు పర్ఫెక్టుగా విభజించబడతారు.

కోవిడ్-19 విపత్తు సమయంలో లాక్డౌన్ తదనంతర పరిణామాల క్రమంలో కార్పొరేటు సంస్థలు డెలివరీ ఆధారిత గిగ్ సర్వీసుల కోసం డిజిటల్ ప్లాట్ఫాంలను సృష్టించాయి. బతకటం కోసం యువత ఈ ప్లాట్ఫాంల మీద పనుల కోసం ఎదురుచూస్తూ వుంటుంది. పని కొన్ని నిమిషాలు దొరకవచ్చు, గంటలు దొరకవచ్చు, అసలు పని వుండకపోవచ్చు. ఆహార పదార్థాలను, వస్తువులను వినియోగదారులకు డెలివరీ చేయడం వల్ల ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. గిగ్ వర్కర్ల పరిస్థితి అనియతరంగం కంటే హీనం. ఏ హక్కులూ వుండవు. స్టార్ట్ ఫోన్తో ఈ శ్రామికులను మానిటర్ చేస్తారు. వినియోగదారులు, కార్పొరేట్ సంస్థలకు ఆన్లైన్లో చెల్లింపులు చేస్తారు. కోవిడ్ -19 బలోపేతం చేసిన ఆన్లైన్ ఆర్డర్లకు డెలివరీ కోసం కార్పొరేట్ సంస్థలు డిజిటల్ టెక్నాలజీతో రూపొందించిన గిగ్ వ్యవస్థ నిజంగా శ్రామికుల పాలిట శాపమే.

భారతదేశానికి విదేశీ టెక్నాలజీ బదిలీ అయిందా?

రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలం నుండి కూడా విదేశీ

టెక్నాలజీతో పారిశ్రామిక అభివృద్ధిని సాధించాలన్న లక్ష్యంతో విదేశీ టెక్నాలజీ మిలాఖత్లను ప్రోత్సహించటం సీరియస్గానే జరిగింది. టెక్నాలజీ బదిలీ జరిగిన దాఖలాలు లేవు. కానీ లాభాలు, రాయితీలు, రకరకాల రెమ్యూనరేషన్ల పేరిట మన సంపద గుత్త పెట్టుబడులకు తరలివెళ్ళింది. అంతేకాకుండా మన పారిశ్రామిక రంగం మీద గుత్తపెట్టుబడుల ఆధిపత్యం స్థిరపడి, బలపడింది. ఈ అంశాన్ని ఖచ్చితమైన గణాంకాలతో 1970లలోనే 'తాకట్టులో భారతదేశం'లో కామ్రేడ్ తరిమెల నాగిరెడ్డి నిరూపించారు.

ప్రపంచీకరణ ప్రవేశించిన 1990-91 నుండి విదేశీ టెక్నాలజీ బదిలీ లక్ష్యంగా విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులను ఆకర్షించటం తీవ్రం అయింది. విదేశీ టెక్నాలజీ మిలాఖత్లకు కొత్త కొత్త రాయితీలు, ప్రోత్సాహకాలు నిరంతరం ప్రకటించటం సాధారణమైంది. ఆధిపత్య దేశాలకు చెందిన వాణిజ్య దిగ్గజాలే ఈ టెక్నాలజీ యజమానులు. శక్తివంతమైన గుత్త పెట్టుబడులతో బేరమాడే శక్తి మన దేశానికి వుంటుందా? టెక్నాలజీ ఒప్పందంలోని అంశాలన్నీ ఆ కార్పొరేటుశక్తులకి అనుకూలంగా వుంటాయి. ఎంతకాలం, ఎవరు, ఎట్లా వుపయోగించాలి? ధరలు వాళ్లే నిర్ణయిస్తారు. టెక్నాలజీ బదిలీ వుండనే వుండదు. కానీ మన అధీనత్వం పెరుగుతూనే వున్నది. విదేశీ టెక్నాలజీ వల్ల దేశీయ టెక్నాలజీ ఎదగటానికి ఎటువంటి అవకాశం వుండదు. రాయల్టీలు, చెల్లింపులు పేరిట మన మీద వ్యయ భారం అధికం, ప్రయోజనం రుణాత్మకం.

భారతదేశ "National Manufacturing Competitive-ness Council (NMCC)కి చెందిన PM's Group నివేదిక, 2008 విదేశీ పెట్టుబడుల ద్వారా విదేశీ టెక్నాలజీ బదిలీ వల్ల టెక్నాలజీ వ్యయం చాలా ఎక్కువగా వుంటున్నదని, విదేశీ పెట్టుబడుల ద్వారా పాత టెక్నాలజీ వస్తున్నదని, భారతదేశ వనరులు, అవసరాలు, భవిష్యత్తు అభివృద్ధి, మొదలైన అంశాల ప్రస్తావన ఇందులో వుండదని, పైగా సంస్కరణల దశలో సరళీకృత విధానాల వల్ల టెక్నాలజీకి సంబంధించిన చెల్లింపుల పేరిట పెద్ద మొత్తంలో విదేశాలకు ప్రవహిస్తున్నదని చెప్పింది.

ప్రభుత్వ ఉన్నతస్థాయి కమిటీ ఈ విషయాలను సృష్టంగా చెప్పిన తర్వాత కూడా ఆశ్చర్యకరంగా 2009లో విదేశీ టెక్నాలజీ ఒప్పంద సరళీకరణ విధానాన్ని ప్రకటించారు. ఇందులో టెక్నాలజీకి సంబంధించిన రాయల్టీ చెల్లింపు గరిష్ట పరిమితి 2 మిలియన్ల అమెరికన్ డాలర్లు (16 కోట్ల రూ॥ల) పరిమితిని తొలగించారు. మన దేశానికి ఏ ప్రయోజనం లేకున్నా ఈ మార్గం ద్వారా మన సంపద విదేశాలకు ప్రవహించటాన్ని మన ప్రభుత్వమే స్వయంగా విధానాలను రూపొందించి ప్రోత్సహించటం సీరియస్ వైరుధ్యమే. అందువల్లనే ఏప్రిల్, 2017లో డిపార్ట్మెంట్ ఆఫ్ ఇండస్ట్రియల్ పాలసీ అండ్ ప్రమోషన్, రాయల్టీల ద్వారా విదేశాలకు పెరుగుతున్న మన సంపద ప్రవాహాన్ని పరిశీలించటానికి, Inter Ministerial

Panelను ఏర్పాటు చేసింది. ఈ ప్యానల్ సంవత్సరానికి 100 బిలియన్ల అమెరికన్ డాలర్ల విదేశీ పెట్టుబడులను ఏ విధంగా ఆకర్షించాలో చర్చించింది. కానీ, టెక్నాలజీ బదిలీ నిబంధనలు, వ్యయాలు, మన నియంత్రణకు సంబంధించిన విషయాలలో మౌనంగానే వున్నది. టెక్నాలజీ మీద విదేశీ నియంత్రణ మరింత బలంగా కొనసాగటాన్ని మన ప్రభుత్వమే స్వయంగా ప్రోత్సహిస్తున్నది. 2017లో 65 వర్ధమాన దేశాలు, విదేశీ పెట్టుబడులకు సంబంధించి రూపొందించిన 126 విధానాలలో 84 శాతం విదేశీ పెట్టుబడిదారులకే అనుకూలంగా వున్నాయి. సామ్రాజ్యవాద దోపిడీ శక్తులకు తమ సంపదను తరలించడం వర్ధమాన దేశాల ప్రభుత్వాలకు ఆమోదయోగ్యమే అన్నమాట.

2011లో ప్రకటించిన నేషనల్ మ్యానుఫ్యాక్చర్ పాలసీ, 2014లో ప్రకటించిన 'మేకిన్ ఇండియా' రెండింటిలో 2022 (ప్రస్తుత సంవత్సరం) నాటికి, స్థూల దేశీయోత్పత్తిలో తయారీ రంగం వాటాను 25 శాతానికి పెంచటం, 100 మిలియన్ల ఉద్యోగాలను కల్పించటం లక్ష్యాలు. కాగా పారిశ్రామిక విధానం, 2017లో విదేశీ పెట్టుబడుల ద్వారా టెక్నాలజీ బదిలీ మీదనే ఫోకస్. రెండు దశాబ్దాల పాటు సంవత్సరానికి 100 బిలియన్ అమెరికన్ డాలర్ల విలువ గల విదేశీ పెట్టుబడులను ఆకర్షించటమే లక్ష్యం. తయారీ రంగాన్ని బలోపేతం చేయడం, తద్వారా 100 మిలియన్ల ఉద్యోగాలను కల్పించడం, ప్రాధాన్యత లేని అంశాలైనాయి. అందుకే ప్రధానమంత్రి 70 వేల ఉద్యోగాలను కల్పించాడని, ఈ మధ్య మన ప్రసార మాధ్యమాలు గొప్పగా చెబుతున్నాయి. ఇక 100 మిలియన్ల ఉద్యోగాల ఊసే లేదు. విదేశీ పెట్టుబడుల వల్ల టెక్నాలజీ బదిలీ వుండదు. ఉద్యోగ కల్పన వుండదు సరికదా ఉద్యోగాలను కోల్పోవటం వుంటుంది. ఆ పెట్టుబడులు మన దేశీయ పరిశ్రమలను కొంటాయి. దేశీయ పెట్టుబడిని, దేశీయ టెక్నాలజీని తరిమి వేస్తాయి. మన అధీనత్వం బలపడుతుంది. అయినా విదేశీ పెట్టుబడులను ఆకర్షించటానికి వాణిజ్య సౌలభ్యం పేరిట విధానాలను రూపొందించి మన ప్రభుత్వం పకడ్బందీగా అమలుచేస్తుంది. అందులో భాగంగా 'పారిశ్రామిక సంబంధాల కోడ్, 2020' ప్రకటించారు. ఇది శ్రామికుల సమ్మెను రద్దు చేస్తుంది. శ్రామికుల బేరమాడే శక్తి మరింత దిగజారిపోతుంది. యజమానుల నియంత్రణను ప్రోత్సహిస్తుంది. పారిశ్రామిక సంబంధాలలో అంతిమ తీర్పు చట్ట ప్రకారం యజమానిదే అవుతుంది. ఇక సోషల్ సెక్యూరిటీ కోడ్, 2020 వివక్షాపూరిత ప్రయోజనాల నిరాకరణను చట్టబద్ధం చేస్తుంది. ఆక్యుపేషనల్ సేఫ్టీ, హెల్త్ అండ్ వర్కింగ్ కండిషన్స్ కోడ్, 2020 అనియత రంగంలో 13 గ్రూపులను రక్షణ పరిధి నుండి తొలగిస్తుంది. టెక్నాలజీ పేరుతో శ్రామికులను గుత్త పెట్టుబడులు అణిచివేస్తూ ఉంటే, ఆ అణిచివేతకు మన ప్రభుత్వం చట్టబద్ధ

ప్రోత్సహిస్తుంది.

సాధారణమైన పనులకు కూడా రోబోలను ఉపయోగిస్తూ ఆధిపత్య దేశాలు, ప్రధానంగా అమెరికాలో శ్రామికులను నోరెత్తకుండా చేస్తున్నాయి. ఉదాహరణకు, Baxter అనే పారిశ్రామిక రోబోను చిన్న పరిశ్రమలు కూడా ఉపయోగించ గలవు. ఈ రోబోకు పనులు నేర్పటం సులభం. సగటు శ్రామికుని వార్షిక జీతంతో ఈ రోబోను కొనుక్కోవచ్చు. విధేయతతో, రాత్రనకా పగలనకా, అలుపనేది లేకుండా పనిచేస్తుంది. సెలవులు, వైద్య అవసరాలు వుండవు. జీతభత్యాలు, హక్కుల ప్రశ్న రాదు. రోబోలు, కంప్యూటర్లు చౌకగా లభించడం జరిగింది. శ్రమ సంపద అధికంగా వున్న భారతదేశం వంటి వర్ధమాన దేశాల్లో కూడా వేతనాల చెల్లింపుల కంటే రోబోల వల్ల వ్యయం తక్కువగా వున్నప్పుడు గుత్త పెట్టుబడులు చాలా సులభంగా మన దేశంలో రోబోల వాడకాన్ని పెంచుతాయి. శ్రామిక వర్గ ప్రజల బతుకును దుర్బరం చేస్తాయి.

ముగింపు

అభివృద్ధి చెందిన వెనుకబడిన దేశాలలో సామ్రాజ్యవాద దోపిడీ శక్తులు టెక్నాలజీ పేరిట శ్రమ విలువను, అవసరాన్ని తగ్గిస్తున్నాయి. శ్రామికవర్గం నుంచి, పీడితదేశాల నుంచి పిండుకుని తరలించిన అదనపు శ్రమవిలువనే కొంతవాటా ఈ టెక్నాలజీ అభివృద్ధికి కేటాయించి అదే పెట్టుబడితో తిరిగి శ్రామికుల బతుకుని అభావం చేస్తున్నాయి. ప్రభుత్వ విధానాలు, ఒప్పందాలు, అంతర్జాతీయ సంస్థల ఒత్తిడులు అన్నీ కూడా ఈ టెక్నాలజీ అమలుకు కావలసిన బలమైన ప్రాతిపదికను ఏర్పరచటానికి నిరంతరం కృషి చేస్తూనే వున్నాయి. తద్వారా తమ లాభాలను పెంచుకోవడం అన్నది తమ హక్కుగా భావిస్తున్నాయి. కానీ అపరిమితంగా, విశృంఖలంగా పెరుగుతున్న టెక్నాలజీ వ్యక్తులుగా, సంస్థలుగా ఆ పెట్టుబడి దారులకు తాత్కాలికంగా అదనపు లాభాలను పోగుపెట్టవచ్చును గానీ వ్యవస్థను అది మరింత సంక్షోభంలోకి నెడుతుంది. శ్రామికవర్గం కోల్పోతున్న పని గంటలు, తద్వారా కోల్పోతున్న వారి నిజవేతనాలు, తగ్గుతున్న విశాల ప్రజారాసుల కొనుగోలు శక్తి మరొకవైపు నుంచి పెట్టుబడిదారులకు వస్తువులను విక్రయించలేని తీవ్రమైన మాంద్యాన్ని సృష్టిస్తాయి. ఈ క్రమంలోనే తీవ్రమవుతున్న వ్యవస్థ అస్థిరతను, బలపడుతున్న సంక్షోభాన్ని దాచిపెట్టటానికి పైనాన్స్ క్యాపిటల్ ప్రయత్నిస్తూనే వున్నది. ఈ కారణంగానే మెజారిటీ ప్రజల బతుకును నాశనం చేసే ఈ వ్యవస్థ కొనసాగటం ఇక అసాధ్యం అవుతుంది. పీడిత ప్రజలందరినీ సంఘటితపరచడానికి ఇలాంటి సంక్షోభపు భౌతిక పరిస్థితులే సరియైన సందర్భాలు. ప్రజలందరూ గౌరవప్రదమైన ఉపాధితో, ఆత్మగౌరవంతో బతికే పరిస్థితులు ఏర్పడాలంటే బలమైన విప్లవ పోరాటాలే ఏకైక మార్గం.

